

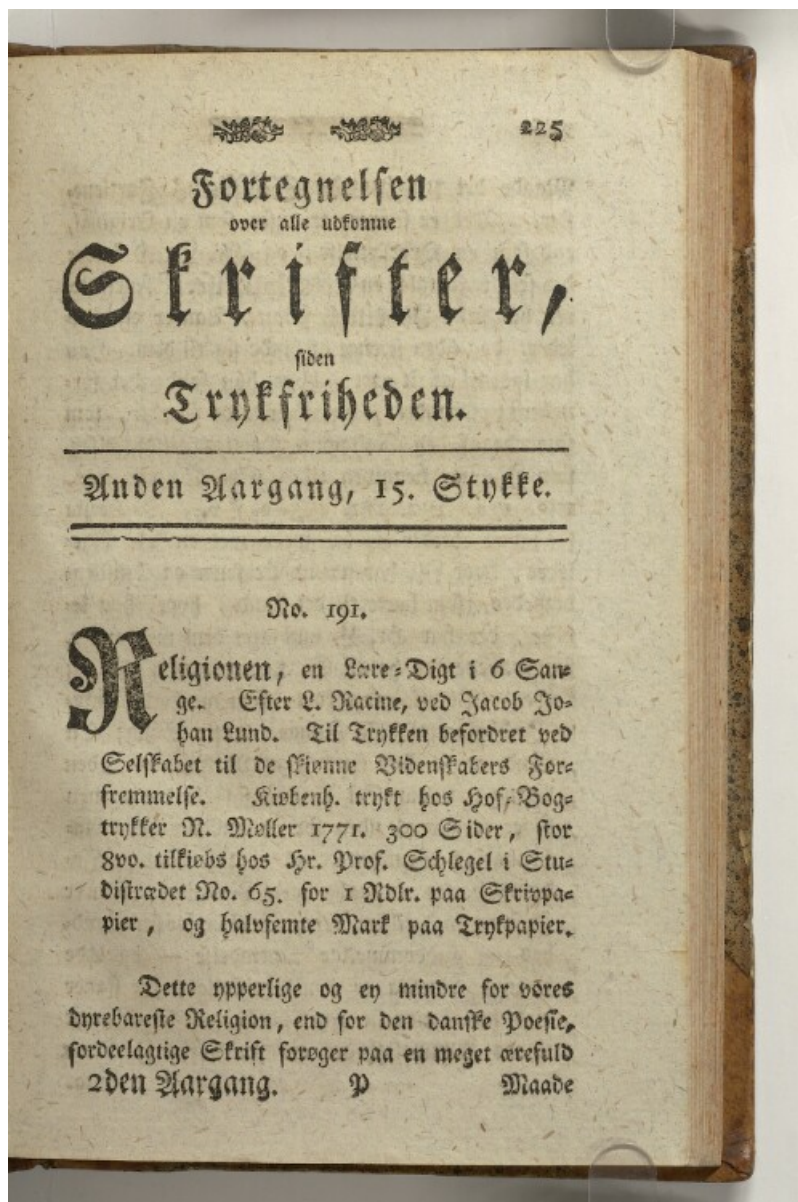
Titel: Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter II, stk. 15

Citation: "Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter II, stk. 15", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 2, Fortegnelse paa alle de Skrifter som siden Trykfriheden ere udkomne, stk. 1-30, anm. nr. 1-447, dækkende 14.09.71-13.09.72*, Kanneworff, 1772, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-4_002-shoot-workid4_002_015/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 2, Fortegnelse paa alle de Skrifter som siden Trykfriheden ere udkomne, stk. 1-30, anm. nr. 1-447, dækkende 14.09.71-13.09.72

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Maade det udgivende Selskabs Fortien-
ster. Det er snarere at ansee som en Original,
end som en Oversættelse, og Hr. LUND kalder
det selv i Fortalen en *Efterlignelse*. Forfatter-
ren har fulgt Racines Plan, Tanker og Bil-
leder, dog uden strengt at binde sig til dem. Han
har lagt til af sit eget, hvor han fandt det for-
nødent; forandret, og udelugt de Steder, som
smagede af den Religions Partis Bidsfarelser,
som N. var hengiven til. See S. III. 122.
173. 174. 180. 181. 185. o. s. v. De fleste
saadanne Steder ere betegnede med en *. Liges-
ledes, hvor N. har nævnt Personer og Omstæn-
digheder, som herte til det Land, hvori han le-
vede, der har Hr. L. ombyttet dem med andre,
som passede for ham. S. 80. 81. 131. 64. og
fleere. Vi vil, saa kort, som mueligt, anse-
re Indholdet af disse Sange: „1ste Sang: En
„ Gud er til som kiendes af Naturen — 2den
„ Sang: Mennesket kiender sig elendig, men
„ søger forgiaves uden for en guddommelig Aa-
„ benbaring Grunden dertil — 3die Sang: Jø-
„ derne havde en aabenbaret Religion, som er
„ forsynet med tilstrækkelige Deviser for sin Sand-
„ hed og guddommelige Oprindelse — og 4de
„ Sang: Ligesaa er den Christelige, der staaer
„ med hin i næreste Forbindelse — 5te Sang:
„ Dens Hemmeligheder ere for vores Forstand
anta.

„ antagelige; og 6te Sang: Dens Moral aller-
„ best skicket for vores Hierte,,. De betydeligste af Religionens Fienders, Atheisters, Deisters o. s. Indvendinger ere jævnlig anbragte, og besvarede. Endeel Anmerkninger saavel af N. som Hr. L. opløser Terten, hvorefter af de længere, som ikke beqvemeligen kunde sættes under Terten, ere i et Tillæg føyede bag til hver Sang. De fleste ere vigtige, og alt saa for en opmerksom Læsere kjærkomme, om end skönt man undertiden maatte ønske dem en mere kiernesfuld Korthed. Vi forbigaae nogle saa Forbedringer, som efter vore Tanker kunde end mere opheve Fuldkommenhederne hos et Werk, som alle fornuftig tænkende og mere oplyste Christne kan læse, og ofte læse igien med megen Nytte og Fornøielse.

No. 192.

J. Banians hellige Krig, ført af Jesu Christo mod Diavelen om den menneskelige Siæl. Først skrevet paa Engelsk, siden oversat paa Tydsk, og nu af det Tydske paa Dansk oversat af den som glæder sig ved Jesu Seyer. Kiøbenh. 1771. Trykt hos Borups Esterleverske, og selges sammesteds for 3 Rtl. 8 Sk. stor 414 Sider i 8vo.

P 2

Bani-

Buntians Pillegrims Fremgang er bekendt nok, og af samme Art og Smag er denne Religions Roman. Vi vil gierne tilstaae, at saadanne Skrifter kan have nogen Nytte: det kommer an paa, i hvilke Leseres Hænder de falde. Den ensfoldige Christen vil neppe læse dem med nogen syndelig Opbyggelse, hvor til Ursagen er let at see; Den oplyste og fornuftige vil ofte nok have ont ved at astrække den romanske Klædedragt, for at see den blotte Sandhed, som under den er forestillet. Den første bør ikke spille Tiden paa at læse saadant et Skrift: og den sidste (ingen fortænke ham derfor!) læser heller et andet, hvor af hans Forstand kan blive lettere og bedre opklaret i Henseende til Religionens sande Væsen, og hans Hjerte mere roret til Stræbsomhed i sin egen Forbedring. Leseren merker vel, at vi ikke gier nogen syndelig Høytid af denne hellige Krigs Oversættelse. Vi ere ikke engang bange, om Hr. J. S. skulde faae i Sinde, at falde samme Dom om os, som han har faldet om Pillegrims Fremgangs Oversætter, hvis Note han er misforneget med. Stedet har mere end een betænkelig Merkværdighed, og derfor vil vi anføre noget deraf: „Den gode Oversætter har meent det vel nok. — Imidlertid viser dog Erfarenhed, at Manden har manglet paa det

„ det rette Naadelys i Sjælen, samt Erfarenhed
„ i Naadens Ven, selgelig har han en heller
„ alle Steder været saa lykkelig, og med Visshed
„ uden at tage fejl, kundet sige os Dronnens
„ Udtydning. Dette uagter, fandt jeg dog en
„ underlig Lyst til at læse i denne Pillegrims
„ Rejse-og Vandre-Færd til den tilkommende
„ Verden. Jeg læste ofte med Graad og
„ Taarer i Nogen, og dog en forstod
„ hvad jeg læste, thi sukkede og bad jeg. — Ef-
„ ter nogle Mars Forløb blev jeg ogsaa naadelig
„ behørt, da min evige Forbarmer kaldte mig
„ fra Mørket til sit forunderlige Lys; — (s.
„ Fortal. S. 11. 12.) Dette og flere Steder i
denne Fortale vise, at Hr. J. S. er en god
stakkels Mand, og at den gode Doversæt-
ter har meent det vel nok. Kun Skade,
at Indsigt ikke er forenet med det gode Hjer-
te! Da vi begyndte at læse Fortalen, syntes
vi strax at mede Forf. til de hellige Be-
tragtinger. See No. 151. af Forteg.

No. 193.

H. Scougals det guddommelige Liv
udi Menneskets Sjæl: eller den chris-
tne Religions Natur og Fortreffelighed. Doversæt
af det Engelske af Jørgen Rosenkilde

P 3

SS.

SS. M. C. Kiøbenh. 1771. Trykt og tilkiøbs
hos Thiele, for 2 Mk. stor, 17 Ark i 800.

Atter en Oversættelse af et Engelsk Skrift! —
Omendskient vi ikke alle vegne finde den Rigtighed og Lydelighed, som vi ønskede, saa maae vi dog tilstaae, at dette Skrift, eller rettere sagt, disse 2 smaae Afhandlinger ere til langt mere almindelig Nytte, end det næst anmeldte; de ere skrevne i Skikkelse af Breve, og dog (en forunderlig Prændelse!) inddeelte i Paragraph. med deres Summarier. Den første Afhandling bestaaer af 3 Breve. „1. B. „Anledningen til denne Samtale. 2. B. Religionens Herlighed og Fordeele. 3. B. den „Maade, som man haver at i Aagt tage, til „at forhverve sig saa stor en Lyksalighed, som „den christlige Religion forestiller.“ Deres- „ter følger nogle meget underlige Anmerkninger „af Oversætteren Hr. N; Og der paa den anden Afhandling: „Det aandelige Livs Begyndelse og Tilværelse“ i eet Brev.

No. 194.

Summarisk Indhold af Aftensangs Prædiken for St. Knuds Menighed i Odensee paa 4de Søndag efter Hellig 3 Konger 1772,
over

over Ps. 9, 17. til Taksigelse for den gud-
dommelige Baretægt og Forsyn over Kongen,
det Kongel. Huus, og det gandske Land;
ved D. Nicolai Mønsted; Trykt i Odens-
se, og sælges i No. 8. paa Børsen for 4
Skill. 1 Ark 8vo.

Dette Summarisk Indhold henhører
egentlig til de andre, som H. H. begyndte med
dette Kirke-Aar at udgive hver Sen- og Hellig-
Dag. Bogtrykkeren har end og været saa uagt-
som eller magelig, at lade Side-Tallene, som
de staae i Følge med de foregaaende, blive
uforandrede. Vi havde altsaa ingen Anrsag
til at anmeldte denne Prædiken, som et sær-
skilt Stykke, naar den ikke saaledes stød til-
falds i de offentlige Tidender. Dens indvortes
Beskaffenhed er ellers saaledes, at vi anmeldte den
med Fornøielse: baade har den noget eget, som
er værd at legge Mærke til, og tillige kan dens
Gudhed opvække fordeelagtige Tanker om de an-
dre Udtoge hos Læsere, som endnu ikke have
set dem. H. H. finder ikke sin Aftensangs-
Text, Rom. 13, 8-10,, beqvem nok til sit
Opmæed, han bruger den derfor til Indgang,
og viser kortelig dens Indhold, som er at ind-
skærpe det store Bud, indbyrdes Kierlighed, hvor
under indbesattes alle vore Pligter mod Med-
mennes-

mennesker — altsaa og mod Dyrigheden (v. I s 7.) —. Af den særdeles vel udvalgte Text forestilles denne Hoved-Sag: Herrens mærkelige Retfærdighed i de ugudeliges Besnærelse i deres egne Sierninger. 1.) De ugudeliges Besnærelse i deres egne Sierninger. 2.) Herrens der i udviste Retfærdighed. 3.) Hvor mærkelig saadan Herrens Retfærdighed er. S. 97. forekommer en meget vel overtænkt Forestilling om, hvorledes man bør ansee en Ugudelig foretagende, naar det end og beforder almindelig Gavn.

No. 195.

Samlinger udgivne af Peter Friderich Suhm 1ste Bind 3dje Stykke, Kiøbenhavn. 1772. Trykt, og tilkiøbs paa samme Steder, som de foregaaende, med hvilket det og haver lige Størrelse og Kostbarhed. S. Forteg. forrige Marg. S. 62. og 294.

„IX. Historien af den Danske Agerdyrkning og Land-Bæsen, fra Kong Haralds Død 1080. til Canuti 4. Aar 1202. X. Blandede Lanfer“. De Danskes Læse-Lyst faaer just ingen Berømmelse her: desværre! at den ikke fortæ

tiener det. De Domme, som Hr. E. R. falder over Young og Tullin, ere og efter vore Tanker meget rigtige. „XI. Opmun-
„tring til de Danske og Norske. XII. Begreb.“

No. 196.

Critisk Journal, over alt hvad der er skrevet i Anledning af den 17de Jan. 1ste Høst, Kiebenhavn 1772. Trykt og tilkøbs hos Stein for 6 Skill. halvandet Arf i 8vo.

Vi ventede paa Fortsættelsen af denne Journal, og vilde ikke anmelder den, førend vi kunde giere os et fuldstændigere Begreb om Maaden, paa hvilken Forf. har udført sin Plan: men da vi nu merke, at Arbejdet er standset, saa vil vi tage den med. Forløggeren har ventelig ikke fundet sin Regning ved den Umage og Bekostning, som saadant et Skrift udkræver. Man kan og langt lettere købe et Haandskrift af en udbungret Auctor: et Arf eller et halv Arf er snart trykt, og jo mere pebelagtig det er, jo vissere har Fortienesten været i disse Tider. I Fortalen viser Forf. strax sit Mod og Mandighed: Han gjør et Udsald paa E. som i „Adr. Visen No. 25. i steng udpreb heele Dig-

P 5

ter

ter-Coret". Man merker let, at det er kun blind Allarm. Vi troe ellers, at han behøvede mere Taalmodighed end Mod til sit Forhavende: hvo er vel bange for en Sverm af maadelige og usle Skribentere? — Dog! han spøger og dermed. Men, naar han klager over Hovedbrud, for at vælge en god Orden, antage vi det for at være Alvor. Endelig beslutter han at hense Skrifterne til 3de Klasse. Got! Læseren tænker maaffee, at Forfatteren inddeeler dem i gode, maadelige, og flette, eller i særdeles læsværdige, taabelige, og væmmelige? — Nej! det behager Forf. at ansee dem enten for vittige, eller uskyldige, eller for at være skyldte af usømmelig Snak. Paa den Klasse ere her ingen Prøver: dem skulde vi haft i Fortsættelsen. Men hvad forstaaer Forf. ved Vittighed? — Vi vide det sandelig! ikke: og jo længere vi betragte de Skrifter, som Forf. har bragt under den første Klasse, jo uvisere blive vi om det Begreb, som han har forbundet med dette Ord. Hvorledes kan s. E. Brevene til Gr. Struensee fra hans Fader og Moder faae Sted blant de vittige Skrifter? De fleste af Forf. Domme give vi meget gierne vores Bifald: De ere ofte saa oprigtige, at de tydeligen vid-

ne,

ne, Skriftet er sat i den urette Classe. Der-
som Fors. haver forklaret for Forlaggeren, hvad
han, ikke uden Grund, siger om den Vespasi-
aniske Troe mod Bogtrykker Schiele, da har
Samvittigheden uden Tvivl gjort Manden rød i
Hovedet. Men det er sandt! — nu erindre vi
at Hr. Stein er af en haard Natur.

No. 197.

Tanker over forrige Cabinets Minister
Struensees Fald den 17 Jan. 1772, sines-
ges under den Melod. Skal Venus med
sin Son re. Kiebenh. hos Høeche for 2.
Skill. et halv Ark i 8vo.

Man kan strax see, at denne Bisema-
ger forstaaer at leve; thi han har gandske rig-
tigt angivet Tonen, vi hos en anden Forsat-
ter savnede. (see No. 103 og 104. 9de St.) —
Disse Tanker ere ellers saadant et Monster i
deres Slags, at vi ingenlunde kand forbigaae
at meddeele vore Læsere nogle af dem — De
ligne sig selv over alt, derfor vil vi tage lige
for Haanden, de hierterørende Ord, hoormed
han tiltaler Gr. Struensee:

„ Er)

„ Er det at bruge ret din Forstand og din Hieme,
Som du nu har omstøbt til en Malurte-
Stjerne?

Er Det din Wiisdoms Frugt af lang Stud-
derings Noed,
At du udgode vil alt Landets Siæle-
Blod?“

Ligesaa lystige ere følgende Stropher:

„ Dog den retfærdig Soel og Jacobs lyse
Stjerne,
Som groer i Kongens Siæl, ret som en
Hvede-Hierne,
Dg blinker for vort Land, den har og
blottet dig,
Dg aabenbaret for vor Konge ald din
Swig“.

Hvorledes vil det gaae denne arme forvirede
rede Hierne, naar Varmen kommer i Beyret?

No. 198.

Grev Brandts Vise, indeholdende en Klage
over at være berøvet sin gode Ven og
Broder Struensee, samt hans Trest til
ham. Kiøbenh. 72. hos Svare for 2 St.
et halv Rik i 8vo.

Grev

No. 199.

Grev Struensees opvagneede Samvittighed
med Devise: Sic fuit in factis: Kiebenhavn
1772, for 2 Skill. hos Høeche et halv Ark 8vo.

No. 200.

Struensees Boed og Poenitentse-Bise til sit
forestaende Endeligt og Afsted fra denne
Verden. Af ham selv forfattet i hans Fæng-
sel. Kiebenh. 72. hos Svare for 2 Sk.
et halv Ark 8vo.

For et fornuftigt Menneske er det fast et
Poenitentse-Arbejde at lase alt dette Lapperie
igiennem.

No. 201.

Struensees Poenitentse og Tale til sine
Medskyldige i Fængselet. Kiebenh. 72. hos
Høeche for 4 Skill. 1 Ark i 4to.

Denne Poenitentse-Bise er dog noget taa-
seligere, end naalforegaaende, men er brav grov
paa sine Steder — f. E. Side 6. gives Ge-
neral Gähler følgende Ord i Munden:

„ Mes-

„ Messieurs jeg siger dem: Vi skulde ikke trænge,
Hvis jeg kun havde strax den Mængde Guld og
Penge,
Som jeg ved tusind Aneb før til mig revet har:
Doch Tausend! das ist Geldt, som alle Ding
gier klar“.

Hvortil Struensee svarer:

„ Jeg meere stiaalet har end Gähler tvende
Gange“ o. s. v.

Vi kand ikke begribe, hvorledes vore Wises
magere, tør være saa dristige paa blot Vnes
Sladder, at lade trykke sige glubste Beskyld-
ninger.

No. 202.

Struensees, Falkenschiolds, Brandts, Gäh-
lers og feres fortroelige Samtale og ind-
byrdes Opmuntring til at udføre sin an-
lagte Plan. Synges som: Nu haver vi
sviret saa længe — Kiøbenh. 72. hos Stein
for 2 Skill. et halv Mark 800.

No. 203.

En nye Patros-Sang om Struensee og
hans Anhang: Melodie: Jeg horer Tap-
penstreg

pensfreg at slaae 20. Kiøbenhavn. 72. Trykt hos Hallager og selges i No. 8. paa Børsen for 2 Skill.

Ere heel patrolmæssige, og uden Trivl sammensmurt af samme Marsag, som Patrollen, nemlig for at tiene den fiere Skilling — Alt det hvorved de udmerke sig, er kun Beskoldninger af samme Art, som de, vi i forrige Num. have anført.

No. 204.

Samtale imellem Greverne Brandt og Struensee, Kiøbenh. 72. hos Hæche for 4 Skill. 1 Ark 8vo.

Plumshed, Dumbhed, og jammerlig Poesie stride om Fortrinet i denne Tingest, og vi tør en domme, hvilken af dem meest hersker, skient det er vist, at de alle 3 findes her i temmelig høy Grad — Hvo der har Lyst at kiende Fors. Plumshed, kand estersee det 18. Vers, hvor han kan faae meer end nok — Elendig Poesie findes allevegne — Og for at vise Fors. Dumbhed, behøve vi en at anfere andet, end det 24 Vers, hvor Brandt fornøjet over, at Struensee vil bemestire sig Thronen, og give ham en halv Tønde Guld, saaledes tiltaler Str.

„ Vel.

„ Velsignet være den, som første Due spændte
Velsignet være den, det første Lys antændte.

„ Velsignet Gratular! dit Rige være Skal,
Velsignet Signior iblant udvaldes Tal“.

Alf alt dette kan man ey vel giette paa anden
Horsf. end den yngelsomme B**n — Vi be-
storfes i denne Tanke ved det sidste Vers,
hvor der præluderes om at skrive Kongen til,
hvilket ovennævnte Horsf. paa Gr. Struensees Beg-
ne har gjort i følgende Piece.

No. 205.

Struensees Skrivelse til Kongen paa sine og
Medfangers Begne om nogen Lindring og Be-
frielse fra den velfortiente haarde Straf, samt
allerunderdanigst Begiering om jo før jo heller
at miste sit Liv. Alf Geburts Dagen den 29.
Jan. 72. Kiebenh. hos Svare for 4 Stilling,
1 Ark i 8vo.

Skient dette Brev er fuldt af matte Udtryk-
ke, kiedsommelige Tjientagelser, daarlige indstroe-
de Vers og Hent mod Sproget, kan vi dog med en
god Samvittighed anprise det, som et af B**ns
beste Arbejder — Vi sige med Glid af B.; thi
i sig selv betragtet, duer det ey meget — Indholden
sees af Titelen, og, naar man har læst den, kan man
giere undvære Resten.